

WOJEWODA LUBUSKI

PS-V.431.4.2018.JTom

Gorzów Wlkp., dnia 8 maja 2018r.

Pani
Justyna Socik
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Gozdnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016r. poz. 195 ze zm., Dz. U. z 2017r. poz. 1851 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015r., poz. 525 ze zm., Dz.U. z 2017r. poz. 2234 ze zm.) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 10.04.2018r. przeprowadził kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gozdnicy w zakresie zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko oraz terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych za okres od 1 października 2017r. do 10 kwietnia 2018r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Marta Zienkiewicz* – starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 69-1/2018 z dnia 05.04.2018r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Julita Tomczyk* – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 69-2/2018 z dnia 05.04.2018r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 04.04.2018r. (znak: PS-V.431.4.2018.MZie).

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone na podstawie:

- Uchwały Nr XXXVI/169/06 Rady Miasta Gozdnicza z dnia 25 kwietnia 2006r. w sprawie nadania statutu Ośrodkowi pomocy Społecznej w Gozdnicy,
- Uchwały Nr IV/20/11 Rady Miasta Gozdnicza z dnia 25 stycznia 2011r.,
- Uchwały Nr XIV/85/12 Rady Miasta Gozdnicza z dnia 3 lutego 2012r.,
- Zarządzenia Nr 66/08 Burmistrza Miasta Gozdnicza z dnia 17 września 2008r. w sprawie udzielenia pełnomocnictw i upoważnień Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdnicy,
- Zarządzenia Nr 26/16 Burmistrza Miasta Gozdnicza z dnia 7 marca 2016r. w sprawie wyznaczenia jednostki i upoważnienia pracowników do spraw związanych z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko oraz terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych. - oceniono pozytywnie.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dzieci oraz czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia wychowawcze. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie wychowawcze próbowano ustalić:

1. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń wychowawczych posiada stosowne upoważnienie?*

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy, który może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W jednostce kontrolowanej zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zajmuje się dwóch pracowników, którzy posiadają stosowne upoważnienia Burmistrza Miasta Gozdnic do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych.

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania w okresie objętym kontrolą sprawowała Pani Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdnicy, która posiada upoważnienie Burmistrza Miasta Gozdnica do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych z zakresu świadczenia wychowawczego.

Zatem 100% osób prowadzących postępowanie w sprawie świadczeń wychowawczych posiada upoważnienie, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

2. Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana przyznawała świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dziecko zgodnie z obowiązującymi przepisami?*

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze w kwocie 500 zł na dziecko przysługuje na dzieci, które nie ukończyły 18. roku życia. W myśl art. 5 ust. 2, 3 - 4 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku urodzenia dziecka albo ukończenia przez dziecko 18. roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę

dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrąglą się do 10 groszy w górę. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł.

W przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 października 2017r. do 30 września 2018r., rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, jest rok 2016. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Zgodnie z art. 2 pkt 13 ww. ustawy osobą samotnie *wychowującą dziecko* jest panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona, chyba że *wychowuje* wspólnie co najmniej jedno *dziecko* z jego rodzicem.

Art. 8 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, iż świadczenie wychowawcze na dane dziecko nie przysługuje, jeżeli osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz tego dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- 1) drugie z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone;
- 4) sąd zobowiązał jedno z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
- 5) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Zgodnie z art. 19 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

W przypadku gdy osoba samotnie wychowująca dziecko, której prawo do świadczenia wychowawczego w stosunku do danego dziecka uzależnione jest od ustalenia na rzecz tego dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, złoży wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego i nie dołączy do wniosku tego tytułu wykonawczego, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i, w zakresie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego w stosunku do tego dziecka, wyznacza termin 3 miesiące na dostarczenie tytułu wykonawczego. W przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa

w art. 8 ust. 2 pkt 1-5, w wyznaczonym terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy osoba samotnie wychowująca dziecko nie dostarczy, w terminie, o którym mowa w ust. 4, tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, potwierdzającego ustalenie na rzecz dziecka od jego rodzica świadczenia alimentacyjnego, ponieważ sąd wydał postanowienie w przedmiocie odmowy udzielenia zabezpieczenia w sprawie o alimenty, bieg terminu, o którym mowa w ust. 4, ulega zawieszeniu do dnia dostarczenia tytułu wykonawczego lub innych dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5.

W przypadku, o którym mowa powyżej, świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) od miesiąca złożenia wniosku, nie wcześniej niż od miesiąca, od którego rodzic został zobowiązany do zapłaty alimentów, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia - w przypadku dostarczenia tytułu wykonawczego;
- 2) od miesiąca złożenia wniosku, jeżeli spełnione są pozostałe warunki uprawniające do świadczenia - w przypadku dostarczenia dokumentów poświadczających okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1-5.

Z danych przekazanych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z zakresu świadczenia wychowawczego za miesiąc marzec 2018r. wynika, że w jednostce kontrolowanej w miesiącu marcu br. 157 rodzin pobrało świadczenie wychowawcze, w tym 42 rodziny niepełne. Najwięcej świadczeń wychowawczych wypłacono dla rodzin na jedno dziecko – 93 świadczenia, na dwoje dzieci - 46, na troje – 13, na czworo – 3 oraz na pięcioro – 2. Ogółem w miesiącu marcu wypłacono 250 świadczeń wychowawczych w formie pieniężnej, na kwotę 124.968 zł.

Liczba rodzin samotnie wychowujących dzieci w jednostce kontrolowanej na koniec marca br. stanowiła 26% ogółu rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 16 osób samotnie wychowujących dzieci (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrolę w 2018r.), którym w okresie od 1 października 2017r. do 10 kwietnia 2018r. wypłacono świadczenia wychowawcze. Stwierdzono, iż zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdnicy samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego. Ponadto we wszystkich skontrolowanych teczkach znajdowały się dokumenty potwierdzające zasądzone alimenty, tj. wyroki sądowe oraz ugody zawarte przed notariuszem, a także akty potwierdzające, że ojciec dziecka jest nieznan.

W toku kontroli ustalono, iż w 15 przypadkach (spośród 16 rodzin skontrolowanych) przyznano świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko. Wszystkie skontrolowane decyzje przyznające świadczenie na pierwsze dziecko wydane były dla rodzin, które nie przekroczyły kryterium dochodowego, skontrolowane decyzje wydano w oparciu o kompletne wnioski. Zatem, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdnicy we wszystkich skontrolowanych przypadkach przyznawał świadczenia wychowawcze osobom samotnie wychowującym dziecko zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Terminowość przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Miernik 2: *Liczba terminowo wypłaconych świadczeń wychowawczych w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego. Prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu, o którym mowa w ust. 1, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka.

Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego uzależnione jest od niepełnosprawności dziecka, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres, o którym mowa w ust. 1, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczenia wychowawczego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.

W razie utraty dochodu prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.

W przypadku przyznania świadczenia wychowawczego po uwzględnieniu utraty dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, po upływie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, ustalone prawo do świadczenia wychowawczego weryfikuje się z uwzględnieniem art. 7 ust. 3a. Przepisy art. 20 ust. 1 stosuje się.

W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, świadczenie nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Ponadto zgodnie z art. 19 ust. 1-3 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 32 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2018r.), którym w okresie od 1 października 2017r. do 10 kwietnia 2018r. wypłacono świadczenia wychowawcze. We wszystkich przypadkach decyzje były wydane w terminie, a świadczenia zostały wypłacone zgodnie z terminami wskazanymi ww. ustawie.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczeń wychowawczych.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadanie było realizowane w sposób rzetelny. Świadczenia wychowawcze przyznawane i wypłacane były zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na tym kontrolę zakończono. Kontrola w zakresie przyznawania świadczeń wychowawczych dla osób samotnie wychowujących dziecko oraz terminowości przyznawania i wypłacania świadczeń wychowawczych w okresie od 1 października 2017r. do 10 kwietnia 2018r. nie wykazała uchybień. Kontrolowane zadania oceniono pozytywnie.

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej realizacji zadań w zakresie objętym kontrolą, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Robert Paluch
Wicewojewoda Lubuski

Otrzymują: Burmistrz Gozdnicy